

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1997-1998

10 februari 1998

ONTWERP VAN DECREET

**tot wijziging van het decreet van 28 april 1993 houdende regeling,
voor het Vlaamse Gewest, van het administratief toezicht op de gemeenten**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden,
Stadsvernieuwing en Huisvesting
uitgebracht door de heer André Kenzeler**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Georges Cardoen.

Vaste leden : de heren Georges Beerden, Georges Cardoen, mevrouw Veerle Heeren, de heren Marc Olivier, Mark Van der Poorten ;

de heren Ward Beysen, Julien Demeulenaere, Francis Vermeiren ;

de heren Herman De Loor, André Kenzeler, Marcel Logist ;

de heren Filip Dewinter, Christian Verougstraete ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh ;

mevrouw Vera Dua.

Plaatsvervangers :

de heren Leonard Quintelier, John Taylor, mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche, de heren Bart Vandendriesche, Marc Van Peel ;

de heren Marc Cordeel, Jacques Devolder, Freddy Feytons ;

de heren Johnny Goos, Jacques Timmermans, Tuur Van Wallendael ;

de heren Wilfried Aers, Frank Creyelman ;

de heer Paul Van Grembergen ;

mevrouw Ria Van Den Heuvel.

Zie :

833 (1997-1998)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting besprak op 29 januari 1998 het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 april 1993 houdende regeling, voor het Vlaamse Gewest, van het administratief toezicht op de gemeenten.

I. Inleidende uiteenzetting door de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting

De minister verwijst naar een wijziging van de gemeentewet bij wet van 28 maart 1995, waardoor enerzijds het werkingsveld van de gewone gemeentebedrijven uitgebreid wordt en anderzijds autonome gemeentebedrijven met rechtspersoonlijkheid kunnen worden opgericht. Deze wijziging van de gemeentewet heeft implicaties op het vlak van het toezicht. Vandaar dat het voorliggende ontwerp van decreet een aantal wijzigingen beoogt aan te brengen aan het toezichtsdecreet van 28 april 1993.

Doordat via bovengenoemde wetswijziging in de gemeentewet de woorden “van industriële of commerciële aard” werden geschrapt kunnen in principe alle gemeentelijke inrichtingen en diensten georganiseerd worden als gewoon gemeentebedrijf. In artikel 23 van het huidige toezichtsdecreet werden, wat de gewone gemeentebedrijven betreft, de woorden “van industriële of commerciële aard” nog niet geschrapt. Derhalve geldt het goedkeuringstoezicht op dit ogenblik niet voor de gewone gemeentebedrijven die andere dan industriële of commerciële instellingen of diensten beheren, zoals bijvoorbeeld een cultureel, sport- of vrijetijdsbedrijf. Het voorliggende ontwerp van decreet beoogt dan ook, naar analogie met de nieuwe tekst van de gemeentewet, in artikel 23 van het toezichtsdecreet de woorden “van industriële of commerciële aard te schrappen”. Op die manier wordt een eenvormig goedkeuringstoezicht voor alle gewone gemeentebedrijven bekomen.

Wat de autonome gemeentebedrijven betreft, beoogt het voorliggend ontwerp van decreet een vereenvoudigd toezicht in te voeren, zodat een soepele en autonome werking van het bedrijf op het terrein wordt mogelijk gemaakt. Er wordt een bijzonder goedkeuringstoezicht voorgesteld op de oprichting van autonome gemeentebedrijven en op de belangrijkste beslissingen van de raad van bestuur, met name de vaststelling van de statuten, de bijlagen en de wijziging van de statuten. De

andere beslissingen van de raad van bestuur worden ter kennis gebracht van de toezichthoudende overheid via het systeem van lijstbesluiten. Zo blijft het mogelijk om vanuit het toezicht beslissingen op te vragen waarvan men vermoedt dat zij bepaalde problemen kunnen stellen. Beslissingen van de directiecomités worden niet aan het toezicht onderworpen. Op die manier wordt een belangrijke vereenvoudiging van het toezicht doorgevoerd.

Ten slotte worden in het voorliggend ontwerp van decreet de toezichtstermijnen in belangrijke mate ingekort.

II. Algemene bespreking

De heer *Georges Cardoen* stelt met genoegen vast dat er een vereenvoudiging van het toezicht wordt voorgesteld. Hij vraagt of er voldoende garanties aanwezig zijn dat gemeenteraadsleden nog het nodige inzicht kunnen behouden in de werking van dergelijke gemeentebedrijven.

De *minister* verklaart dat men via de autonome gemeentebedrijven een keuze heeft gemaakt voor een meer soepele en autonome werking van de gemeentebedrijven. De raad van bestuur zal alle essentiële beslissingen kunnen treffen. De gemeenteraad kan steeds een verslag vragen over de activiteiten van het bedrijf. De toezichthoudende overheid heeft de mogelijkheid om de besluiten van de raad van bestuur op te vragen om ze grondiger te onderzoeken, bijvoorbeeld indien een gemeenteraadslid een klacht zou formuleren. Ten slotte is het de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur om het nodige toezicht uit te oefenen op beslissingen van het directiecomité.

De heer *Mark Van der Poorten* verklaart dat zijn fractie geen inhoudelijke bezwaren heeft tegen het voorliggend ontwerp van decreet. Hij vraagt hoe de minister de verhouding ziet tussen enerzijds de gemeentebedrijven en anderzijds de oprichting van gemeentelijke vzw's. Is het de bedoeling dat het autonome gemeentebedrijf een alternatief vormt voor dergelijke vzw's ?

De *minister* verklaart dat op de autonome gemeentebedrijven een soepel toezicht zal worden uitgeoefend. Op de gemeentelijke vzw's daarentegen wordt vanuit de toezichthoudende overheid geen enkele vorm van toezicht uitgeoefend. Er kan enkel vanuit de gemeenteraad een controle op de

vzw worden uitgeoefend via de individuele gemeenteraadsleden die deel uitmaken van de vzw.

De heer *Francis Vermeiren* stelt niet negatief te staan tegenover de voorliggende tekst. Hij meent wel een tegenstelling te ontwaren tussen datgene wat hier wordt voorgesteld en datgene wat er op het terrein plaatsvindt, bijvoorbeeld inzake de gemeentelijke vzw's die een echt democratisch deficit vormen. Het debat zou zich volgens de spreker niet mogen beperken tot de (autonome) gemeentebedrijven, maar zou zich moeten toespitsen op de vraag hoe men het democratisch deficit in de steden en gemeenten kan afbouwen. Hij pleit ervoor de gemeenteraden hun volle autonomie te laten behouden.

De heer *Herman De Loor* verklaart het ontwerp van decreet te kunnen steunen vermits er een vereenvoudiging van het toezicht in wordt voorgesteld. Een dergelijke vereenvoudiging sluit aan bij een bekommernis die in deze commissie al vaak werd geuit. De spreker toont wel enige ongerustheid wat het toezicht inzake het personeelsbeleid betreft.

De *minister* antwoordt hierop dat beslissingen inzake personeel door de raad van bestuur worden genomen en dus lijstbesluiten zijn. Op die manier wordt er aan de toezichthoudende overheid melding gemaakt van het bestaan van die beslissingen. Indien er tegen die beslissingen klachten worden geformuleerd, kan men vanuit het toezicht overgaan tot opvraging van het dossier.

De heer *Ward Beysen* verwijst naar de wet Erdman, die de oprichting van autonome gemeentebedrijven mogelijk maakte. Het Antwerpse havenbedrijf is volgens hem momenteel het enige autonome gemeentebedrijf dat in toepassing van die wet werd opgericht. De spreker stelt vast dat er tot op heden geen toezicht wordt uitgeoefend op dat havenbedrijf. Beslissingen van de raad van bestuur van het havenbedrijf worden niet voorgelegd aan de Antwerpse gemeenteraad. Er wordt nu een toezicht voorgesteld met een minimum aan formaliteiten. De spreker is van oordeel dat men daardoor een extra toezichtsmaatregel inbouwt in vergelijking met de bestaande situatie. Hij vraagt welke specifieke beslissingen van de raad van bestuur van een autonoom gemeentebedrijf dienen te worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

De *minister* stelt dat het autonoom gemeentebedrijf zijn beslissingen niet moet voorleggen aan de gemeenteraad, maar dat in de gemeentewet uitdrukkelijk is bepaald dat de gemeenteraad ten

allen tijde aan de raad van bestuur een verslag kan vragen over de activiteiten van het autonoom gemeentebedrijf. Over de werking (of aspecten daarvan) van het autonoom gemeentebedrijf kan in de gemeenteraad een debat georganiseerd worden.

Op de vraag van mevrouw *Vera Dua* over de gevolgen daarvan voor de begroting van het autonoom gemeentebedrijf, antwoordt de *minister* dat de vertegenwoordigers van de gemeenteraad in het autonoom gemeentebedrijf een onrechtstreeks financieel toezicht uitoefenen, zonder dat er evenwel sprake is van een goedkeuringstoezicht door de gemeenteraad. Dit vloeit logischerwijze voort uit de keuze voor een autonoom gemeentebedrijf.

De heer *Etienne Van Vaerenbergh* merkt op dat de commissie steeds gepleit heeft voor een zo sterk mogelijke vereenvoudiging van het toezicht. In die zin kan hij het ontwerp van decreet bijtreden. Hij stelt wel voor om na één jaar te evalueren wat die vereenvoudiging in de praktijk heeft opgeleverd.

Mevrouw *Vera Dua* is van oordeel dat er zich eerder een grondig debat opdringt over de ontwikkelingen in de gemeenten inzake de vzw's, de autonome gemeentebedrijven enzovoort. Hierbij aansluitend merkt de heer *Ward Beysen* op dat in het eindrapport van de Commissie Bestuurlijke Organisatie (CBO) een onderdeel gewijd is aan de wijze waarop in de toekomst het toezicht zou kunnen worden georganiseerd. Hij vreest dat men nu een decreet zou stemmen dat men binnen afzienbare tijd zal wijzigen in functie van de besluitvorming in het kader van het genoemde eindrapport.

De heer *Herman De Loor* meent dat het niet opgaat om alle decreetgevende initiatieven te staken in afwachting van de besluitvorming over het eindrapport van de CBO. De heer *Mark Van der Poorten* merkt op dat de wet voorziet in de oprichting van autonome gemeentebedrijven, zodat het ook logisch is dat men dan in Vlaanderen kan beschikken over (weliswaar beperkte) toezichtsregels.

III. Artikelsgewijze bespreking

Artikelen 1 tot 7

Op deze artikelen worden geen opmerkingen geformuleerd.

De artikelen 1 tot 7 worden aangenomen met 13 stemmen.

Artikel 8

De heer *Ward Beysen* merkt op dat in dit artikel de gemeentelijke autonome havenbedrijven worden uitgesloten van het toepassingsgebied van het decreet. Hij vraagt zich af wat dan de bedoeling is van het voorliggende ontwerp van decreet, vermits er slechts één autonoom gemeentebedrijf bestaat, met name het Antwerpse havenbedrijf.

De *minister* verduidelijkt dat in het ontwerp van decreet enerzijds een aanpassing van het toezicht voor de gewone gemeentebedrijven wordt voorgesteld en anderzijds een vereenvoudigd toezicht op de autonome gemeentebedrijven wordt ingesteld. Het toezicht op de havenbedrijven zal in een apart havendecreet worden uitgewerkt. De minister merkt verder op dat, vermits men tot de oprichting van autonome gemeentebedrijven kan overgaan, men ook duidelijk moet weten aan welke toezichtsregels men zal zijn onderworpen. Hij meldt nog dat er momenteel twee autonome gemeentebedrijven bestaan, beide actief in de havensector (Antwerpen en Oostende).

De heer *Ward Beysen* merkt op dat het havendecreet er deze legislatuur allicht niet zal komen. Volgens mevrouw *Vera Dua* zou het logischer zijn om artikel 8 te schrappen en om in het toekomstige havendecreet te bepalen welke bepalingen uit de voorliggende tekst niet langer van toepassing zijn.

De *minister* antwoordt dat dit zou betekenen dat, zolang het havendecreet er nog niet is, dezelfde regels voor de autonome gemeentebedrijven in het algemeen ook gelden voor de gemeentelijke autonome havenbedrijven, hetgeen klaarblijkelijk niet door iedereen gewenst wordt.

Het artikel 8 wordt aangenomen met 8 stemmen bij 5 onthoudingen.

IV. Eindstemming

Het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 april 1993 houdende regeling, voor het Vlaamse Gewest, van het administratief toezicht op de gemeenten wordt aangenomen met 8 stemmen bij 5 onthoudingen.

De verslaggever,

De voorzitter,

André KENZELER

Georges CARDOEN
